

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VALSTS ILGTERMIŅA TEMATISKAIS PLĀNOJUMS BALTIJAS JŪRAS PIEKRASTEI

Piekraustes publiskās infrastruktūras tematiskā plānojuma izstrāde II. nodevums Darba redakcija Stratēģiskais ietvars

SIA „Grupa93”

2015.gada 19.jūnijs

grupa93

Darba posmi

2014.g. decembris/ 2015. g. marts	Situācijas sākotnējā analīze- interešu, viedokļu un vajadzību apzināšana
2015. g. aprīlis/maijs/jūnijs	Plānojuma Darba redakcija: - stratēģiskais ietvars - priekšlikumi kompleksi attīstāmajām vietām/projektu idejas -- vides pārskata projekts -1.pielikums.Pārskats par plānošanas dokumentiem -2.pielikums. Sociāli ekonomiskās situācijas analīze -3.pielikums. Dabas un kultūras mantojuma vērtību apkopojums
2015. g. jūlijs augusts	Plānojuma 1. redakcijas izstrāde, <i>t.sk. situācijas analīzes pilnveidošana (lauka darbi)</i> - <i>piekrastes apmeklētāju plūsmu un antropogēnās slodzes novērtēšana</i> - <i>infrastruktūras kapacitātes un kvalitātes novērtējums</i> <i>-t.sk. Cilvēku drošības un glābšanas plāna izstrāde</i> Kompleksi attīstāmo vietu plānu izstrāde GIS datu bāzes izveide
2015.gada septembris- oktobris	Plānojuma un Vides pārskata projekta publiskā apspriešana
2015.gada novembris	Plānojuma pilnveidošana
2015. gada	Darba noslēgums

Stratēģiskais ietvars

Stratēģiskais ietvars

SATURS

TERMINI	4
IEVADS	6
1. PLĀNOJUMA STRATĒĢISKAIS IETVARS	9
1.1. PLĀNOŠANAS KONTEKSTS	9
1.1.1. <i>Sasaiste ar ES un Baltijas jūras reģiona līmeņa plānošanas dokumentiem.....</i>	<i>13</i>
1.1.2. <i>Sasaite ar nacionālā līmeņa plānošanas dokumentiem.....</i>	<i>14</i>
1.2. PIEKRASTES ATTĪSTĪBU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI UN ATTĪSTĪBAS TENDENCES.....	20
1.2.1. <i>Dabas faktori.....</i>	<i>20</i>
1.2.2. <i>Sociālie un ekonomiskie faktori.....</i>	<i>23</i>
1.2.3. <i>Pārvaldības faktori.....</i>	<i>29</i>
1.2.4. <i>Teritorijas attīstību ietekmējošo faktoru analīzes kopsavilkums (SVID analīze plānojuma teritorijai kopumā).....</i>	<i>32</i>
1.4. PIEKRASTES TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VĪZIJA, STRATĒĢISKIE MĒRĶI UN GALVENIE ATTĪSTĪBAS VIRZIENI	34
1.4.1. <i>Piekastes teritorijas attīstības vīzija .....</i>	<i>34</i>
1.4.2. <i>Piekastes teritorijas stratēģiskie mērķi un attīstības virzieni.....</i>	<i>35</i>

1.4.3. Nozaru aspekti piekrastes stratēģiskā mērķa sasniegšanai

1.4.4. Institūciju, organizāciju kompetenču sadalījums

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) :

DABAS FAKTORI

Priekšrocības:

- Piekrastes dažādība, tostarp bioloģiskā daudzveidība;
- Dabīgas pludmales, cilvēka darbības mazskarta kāpu zona un piekrastes ainava - starptautiska un ES mēroga vērtība;
- Starptautiskas, t.sk. ES nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas;
- Vienotais piekrastes dabas un kultūras mantojuma kopums kā nacionāla un starptautiski nozīmīga vērtība;
- Piekrastes dabas resursi ir tās teritorijas tautsaimniecības vēsturiskās attīstības pamats;
- Piekrastes dabas un kultūrvēsturiskais mantojums ir augstvērtīgs tūrisma, rekreācijas, sporta un balneoloģijas resurss un attīstības potenciāls.

Vājās puses:

- Aktīvu krasta ģeoloģisko procesu dinamiskā attīstība un to jutīgums pret dabas apstākļu izmaiņām un antropogēno ietekmi;
- Sezonalitāte - siltās sezonas un saulainā laikā ierobežotais resurss;
- Nepietiekami attīstīta piekrastes publiskā infrastruktūra, nepietiekams investīciju ieguldījums tās nodrošināšanā

Piekraustes attīstību ietekmējošie faktori:

dabas faktori (kopsavilkums)

Iespējas:

- Izveidojot atbilstošu publisko infrastruktūru iespējama vienotā piekrastes dabas un kultūras mantojuma saglabāšana un aizsardzība, sekmējot jaunus un daudzveidīgus pakalpojumus tūrisma, rekreācijas un kurortoloģijas jomās, velotūrisma un dažādu ūdenssporta veidu jomā, ekotūrisma u.c. „zaļā” tūrisma attīstībai reģionālajā un starptautiskā līmenī.
- 4 gadalaiku dažādības potenciāla izmantošanas iespēja.

Draudi:

- Antropogēnās ietekmes negatīvo seku palielināšanās;
- Klimata pārmaiņu seku palielināšanās (krasta erozijas procesu intensificēšanās);
- Nesabalansēta teritorijas attīstība – atšķirību pastiprināšanās, teritoriju degradācija;
- Dabas un kultūras mantojuma vērtību zaudēšana.

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) : sociālie un ekonomiskie faktori

Priekšrocības:

- Ekonomisko resursu potenciāls (tūrisma, zivsaimniecības, ostu nozaru)
- Ārējā sasniedzamība (ostas, lidostas)
- *Republikas nozīmes pilsētas – Rīga, Jūrmala, Liepāja, Ventspils, Jūrmala, ekonomisko aktivitāšu centri*
- NĪ vērtība, dzīves vietas prestižs
- Iedzīvotāju ar augstāko un ar profesionālo vidējo vai arodizglītību augstais īpatsvars kopējā iedzīvotāju skaitā
- Uzņēmumu skaita palielināšanās nozarēs, kurās nepieciešamas specifiskas zināšanas un darbinieki ar vismaz profesionālo vidējo izglītību vai arodizglītību
- 2007.-2013.gada periodā īstenotie publiskie un privātie investīciju projekti kā tieši un netieši atbalsta instrumenti uzņēmumu dibināšanai un ekonomisko aktivitāšu īstenošanai
- Garā un plašā smilšainā pludmale lielākajā daļā piekrastes, īpaši Baltijas valstu un Baltijas jūras reģiona mērogā
- Jūrmalas pilsētas atpazīstamība un zīmola spēks tūristu piesaistē vairākos Latvijas prioritārajos eksporta mērķtirgos
- Plašā publiskā piekļuve jūrai un relatīvi nelielā piekrastes noslodzē ārpus galvenajiem apdzīvojuma centriem un Pierīgas – attiecībā uz eksporta tirgiem, pretstats Vidusjūrai. Iespējas garām pastaigām, aktivitātēm gar jūru
- Kūrorta tradīcijas, Latvijas kūrortpilsētu asociācija un Latvijas veselības tūrisma klastera mērķtiecīga attīstība (ar centru Jūrmalā)
- Seno zvejnieku ciemu tradicionālā apbūve, tradīcijas un kultūrainava, Lībiešu krasts, Baltijas jūras dzintara stāsts un ar to saistītie piedāvājumi
- Natura 2000 teritorijas (Slīteres NP, Kemuru NP, DP „Pape”, DP „Piejūra”, Randu pļavas) dabas tūrisma piedāvājumā (īpaši piekrastes putnu vērošana, reti augi, dzīvotnes) ar starptautisku nozīmi
- Kurzemes lielo pilsētu (Ventspils, Liepāja) tūrisma piedāvājuma daudzveidība un pludmalēs labiekārtojums, ar augstu pieprasījumu īpaši Lietuvas tirgū. Piejūras mazo pilsētu pievilcība un jahtu ostas
- Esošie tūrisma maršruti vai to posmi gar piekrasti (BalticCoastroute, Ambertrail, EuroVello13, ViaBaltica), populāri kemperu maršruti gar Baltijas jūras piekrasti
- Spēcīgi pasākumi, kas izmanto piekrastes ainaviskumu un jūras tuvumu popularitātei (Posit SummerSound, jūras un zvejnieku svētki u.c.). Pasauls mērogā nanākumi pludmales volejbolā

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) :

sociālie un ekonomiskie faktori

Iespējas:

- Piekrastes teritorijas kā tūrisma un atpūtas vietas pievilcība;
- kopīgu tūrisma produktu attīstības iespējas
- Ekonomiskās darbības nozaru, kuras ir pievilcīgas ārējiem investoriem, attīstība;
- Zināšanu ietilpīgu uzņēmumu veidošanas un attīstības iespējas piekrastes republikas nozīmes pilsētās un Pierīgas novados;
- IT, attālināta darba u.tml. no dabas resursiem mazāk atkarīgu jomu attīstības iespējām
- Emigrējušo iedzīvotāju saikne ar Latviju un vēlme atgriezties savā dzīvesvietā;
- ES fondu un programmu un citi finanšu instrumentu pieejamība kā atbalsta mehānismi piekrastes tālākai attīstīšanai
- attālinātā darba iespējas
- Infrastruktūras prasību standartizācija kompleksi attīstāmajām piejūras teritorijām, zaļās infrastruktūras pieeju integrēšana, universālā dizaina attīstīšana, tehnoloģisko risinājumu un inovāciju ieviešana noteiktu problēmsituāciju risināšanai
- Augstāka atpūtnieku vides apziņa un izprota rīcība rekreatīvo darbību laikā
- Atsevišķu piekrastes zonu specializācija noteiktām interesēm un ekopakalpojumiem^[M1]
- Eirovelo 13 velosliedžu un atbalsta infrastruktūras izveide, piekļuves organizēšana pludmalei un dzelzceļa stacijām, nozīmīgākajām pakalpojumu vietām
- Vienotu tūrisma piedāvājumu veidošana visas piekrastes apjomā un segmentējot noteiktas interešu vietas (sezonāli un telpiski)
- Intensīvi noslogotu autoceļu atvēršana perspektīvā no tiešās jūras piekrastes
- Jūras īso krūžu attīstība starp mazajām ostām
- Piekrastes izmantošana rekreācijai un sezonālās mazināšanai - nūjošana pavasarī un rudenī, distanču slēpošanas trases ziemā u.tml.
- Zilā karoga pludmales standartu piemērošana plašākām publisko jūras pieeju zonām, paaugstināti drošības apstākļi
- Ilgtermiņa tūrisma attīstības koncepcija visai jūras piekrastei un Latvijas apstākļiem pielāgoti videi draudzīgākie infrastruktūras un rekreatīvās apbūves risinājumi- ar augstāku estētisko vērtību un vieglām demontēšanas iespējām rudens vētru un ziemās sezonas laikā

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) : sociālie un ekonomiskie faktori

Vājās puses:

- Iedzīvotāju kopējā skaita samazināšanās
- Demogrāfiskās slodzes palielināšanās piekrastes republikas pilsētās un 10 novados
- Darbspēka ierobežotās spējas un iespējas apgūt zināšanu un prasmes, kuras nepieciešamas ekonomiskās sistēmas dalībniekiem un tirgum konkurētspējas apstākļos
- Ekonomiskajām aktivitātēm nepieciešamo resursu ierobežota pieejamība
- Ekonomiskās sistēmas dalībnieku vājā sadarbība un mijiedarbība ekonomiskās attīstības plānošanā un ieviešanā
- Nevienmērīga infrastruktūras attīstība pakalpojumu organizēšanai, stāvvietām, atbilstošiem atbalsta pakalpojumiem
- Trūkst piekrasti vienojošu tūrisma produktu, fragmentēts piedāvājums
- Spriedze starp vietējās sabiedrības un atpūtnieku interesēm – auto novietošana, miera traucējums
- Nepilnības publisko pieejas vietu pludmales aktivitāšu zonējuma un labiekārtojumā
- Neesoši standarti labiekārtojumam ārpus Zilā karoga pludmalēm, vietām stihiska attīstība
- Atkritumi intensīvāk izmantotajā pludmales zonā, neatļautu ugunsgrūdu vietu paliekas
- Traucēta publiskā pakalpojumu piekrastei blīvi apbūvētās vietās
- Vāji koordinēta piekrastes pašvaldību sadarbība vienotai pieejai tūrisma attīstības plānošanai (izņemot Vidzemes jūrmalas pašvaldību sadarbības piemēru)

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) :

sociālie un ekonomiskie faktori

Draudi:

- Finanšu resursu nepietiekamība piekrastes teritorijas attīstībai ieplānoto pasākumu īstenošanai ;
- Dažādu iesaistīto pušu atšķirīgs redzējums par piekrastes prioritātēm var kavēt piekrastes teritorijas attīstības plāna izstrādi un pasākumu ieviešanu;
- Paaugstināts jūras ūdens un upes grīvu piesārņojums, gaisa kvalitātes piesārņojums īpaši ostu un pilsētas ražotņu tuvumā
- Vides degradācija, biotopu noplicināšana, īpaši kāpu degradēšana (nomīdīšana, izbaukāšana ar kvadracikliem, citiem motorizētiem līdzekļiem)
- Vandālisms, publiskās infrastruktūras apzināta postīšana
- Nekustamo īpašumu apsaimniekotāju patvaļa, darbības, kas vērstas pret sabiedrības interesēm
- Sabiedrības segregācija, noslēgti privātīpašumi kontrastē ar zvejniekiem kultūras mantojuma vērtībām; pārveidota tradicionālā ainava

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) :

Pārvaldības faktori

Priekšrocības

- politisko un likumdošanas instrumentu nodrošinājums:
- - Piekrastes, kā nacionālo interešu teritorijas statuss, noteikts Latvija 2030 ,
- - Izstrādātas Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādnes 2011. – 2017.gadam-politikas pamats turpmāko attīstības ieceru īstenošanai, starpinstitucionālās sadarbības platformai. Piekrastes, kā atbalsta mērķteritorijas statuss saskaņā ar Darbības programmu „Izaugsme un nodarbinātība”, SAM 5.5.1. mērķi „Saglabāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus” - pamats ES finansējuma piesaistei piekrastes publiskās infrastruktūras tīkla attīstībai ES fondu plānošanas periodam 2014. - 2020
- Piekrastes, kā mērķbalsta attīstības teritorijas statuss atsevišķu nozaru politiku dokumentos - Reģionālās attīstības pamatnostādnes 2013. – 2019.gadam, Tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam – pamats investīciju piesaiste
- Izveidotā PSKG – sadarbības platforma starp piekrastes pašvaldībām, nozaru ministrijām un to padotības institūcijām, SO;
- pieņemts Zemes pārvaldības likums – pamats pašvaldību tiesībām pludmales joslās un jūras piekrastes daļas pārvaldei
- Uzsākta Jūras telpiskā plānojuma izstrāde - pamats interešu saskaņošanai piekrastes un jūras funkcionālās saskares jautājumos

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) :

Pārvaldības faktori

Vājās puses:

- attīstības plānošana piekrastē ir vērtējama kā sadrumstalota - gan pašvaldību kontekstā (17 atšķirīgas mēroga pašvaldības), gan nozaru politiku īstenošanas kontekstā. Lai arī politikas plānošanas dokumentos kopš LIAS 2030 un Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011. - 2017.gadam apstiprināšanas piekraste ir definēta kā vienoša interešu telpa, faktiskā sadarbība un vienotā izpratne par piekrastes attīstības vajadzībām ir procesa stadijā.
- IADT pārvaldība - IADT teritoriju centralizētā pārvalde – nepietiekam sasaiste ar konkrētā teritorijas specifiskajām pārvaldības vajadzībām un vāja sadarbību vietējā līmenī (DAP/pašvaldība, vietējā sabiedrība); resursu (jo īpašu finanšu) trūkums
- Zemes pārvaldības likuma īstenošanas nodrošināšanai nav izstrādāt nepieciešamā MK noteikumu pakete, pašvaldībām nav nodrošināts finansējums piešķirto tiesību īstenošanai (pludmaļu apsaimniekošanas nodrošināšanai, piemēram)
- dabas aizsardzības interešu nesamērīgums ar ekonomisko aktivitāšu iespēju nodrošināšanu – - atsevišķās vietās, kontekstā ar ekonomisko atbalsta instrumentu nepietiekamību teritorijās ar augstu teritorijas izmantošanas aprobežojumu īpatsvaru;
- ES fondu finansējuma salīdzinoši ierobežota pieejamība piekrastes novadu pašvaldībām (piekrastes teritorijā, izņemot republikas pilsētas, neviens no zemāka līmeņa centriem/pilsētām neiekļaujas attīstības centru g+21 skaitā, attiecīgi atbalsta programmu pieejamībai)
- ierobežotās budžeta iespējas kā valsts tā pašvaldību sektorā ieguldījumiem infrastruktūras attīstībai,
- funkciju deleģējumam neatbilstošs/nepietiekams finansējums pašvaldībām infrastruktūras uzturēšanas un attīstības nodrošināšanai,
- zemes reformas gaitā izveidojusies īpašumu struktūra – pašvaldības īpašumu ierobežotais īpatsvars piekrastes teritorijās kā problēma publiskās infrastruktūras tīkla pārklājuma attīstībai;
- DAP novecošana - netiek ieviesti, netiek aktualizēti; nepietiekams finansējums
- atšķirīgā pašvaldību kapacitāte – speciālistu piesaistē (piemēram, vides speciālisti)
- plānošanas dokumentu neīstenošana (gan finansiālo, gan cilvēku kapacitātes, gan...)
- nepietiekama starpnozaru sadarbība

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) :

Pārvaldības faktori

Draudi:

- neefektīva jau tā ierobežoto resursu izlietošana,
- vietējo ekonomisko aktivitāšu samazināšanās un pastāvīgu iedzīvotāju aizplūšana no piekrastes teritorijām,
- piekrastes attīstības potenciāla neizmantošana, piekrastes teritorijas kopīgās konkurētspējas zaudēšana

Piekrastes attīstību ietekmējošie faktori (kopsavilkums) :

Pārvaldības faktori

Iespējas:

PSKG, kā pastāvīgas sadarbības platformas starp piekrastes pašvaldībām, valsts sektoru un sabiedrisko organizāciju darbība,

- sadarbības dažādošana: vietējā, reģionālā, starptautiskā līmenī:
  - vietējā – vietējās konsultatīvās padomes (sadarbība starp privāto, pašvaldības, DAP sektoru)
  - reģionā – plānošanas reģioni;
  - starptautiskā līmenī, t.sk. projektu īstenošanā
- finansējuma piesaiste publiskās infrastruktūras attīstībai integrētos risinājumos,
- pārvaldes resursu kopējās kapacitātes stiprināšana, lietderīgi un saskaņoti piemērojot katras pārvaldībā iesaistītās institūcijas resursus,
- efektīva teritorijas pārvalde un publiskās infrastruktūras tīkla izveide, sekmējot dabas un kultūras mantojuma vērtību saglabāšanu un vietējās ekonomiskās aktivitātes,
- piekrastes teritorijas kopējās konkurētspējas paaugstināšana vietējā un starptautiskā mērogā
- regulāra teritorijas attīstības plānošanas dokumentu aktualizēšana
- piekrastes attīstības politikas ietekmes novērtēšanas sistēmas izveide

Piekrastes kopējais SVID

Stiprās puses

- Vienotais piekrastes dabas un kultūras mantojuma kopums kā nacionāla un starptautiski nozīmīga vērtība - dabas un kultūras mantojuma savdabība
- Piekrastes dažādība, tostarp bioloģiskā daudzveidība
- Starptautiskas, tostarp ES nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas
- Piekrastes apdzīvoto vietu tīkls (t.sk. seno zvejnieku ciemu tradicionālā apbūve, tradīcijas un kultūrainava)
- Lībiešu krasts un suitu kultūrvēsturiskais novads - UNESCO nozīmības unikālas kultūrtelpas
- Republikas nozīmes pilsētas – Liepāja, Ventspils, Jūrmala, Rīga – ekonomisko aktivitāšu centri
- Kūrorta tradīcijas un Jūrmalas pilsētas starptautiskā atpazīstamība
- Zilā karoga pludmales, plašs tūristu mītnu tīkls tiešā jūras tuvumā
- Esošie uzņēmumi un pieaugošais uzņēmumu skaits piekrastes teritorijā kopumā un visās tajā atrodošajās pašvaldībās
- Publisko pasākumi, kas izmanto piekrastes ainaviskumu un jūras tuvumu popularitāte, tostarp starptautiska atpazīstamība (Positivus, SummerSound, jūras un zvejnieku svētki u.c.). Pasaules mēroga panākumi pludmales volejbolā
- 2007.-2013.gada periodā īstenotie publiskie un privātie investīciju projekti (pozitīvā ietekme un pieredze projektu realizācijā)

Vājās puses

- Iedzīvotāju kopējā skaita samazināšanās
- Demogrāfiskās slodzes palielināšanās piekrastes pašvaldībās
- Mazattīstīta un fragmentāra piekrastes publiskā infrastruktūra
- Nepietiekams investīciju ieguldījums piekrastē
- Sezonalitāte, zemā ūdens temperatūra un salīdzinoši īsā karstā laika sezona
- Spriedze starp vietējās sabiedrības un atpūtnieku interesēm
- Trūkst piekrasti vienojošu tūrisma produktu, fragmentēts piedāvājums
- Ekonomiskās sistēmas dalībnieku vājā sadarbība un mijiedarbība ekonomiskās attīstības plānošanā un plāna ieviešanā
- Attīstības plānošana piekrastē ir sadrumstalota un vāji koordinēta (valsts, pašvaldību, institūciju līmenis)
- Neesoši standarti labiekārtojumam ārpus Zilā karoga pludmalēm, vietām stihiska attīstība

Iespējas

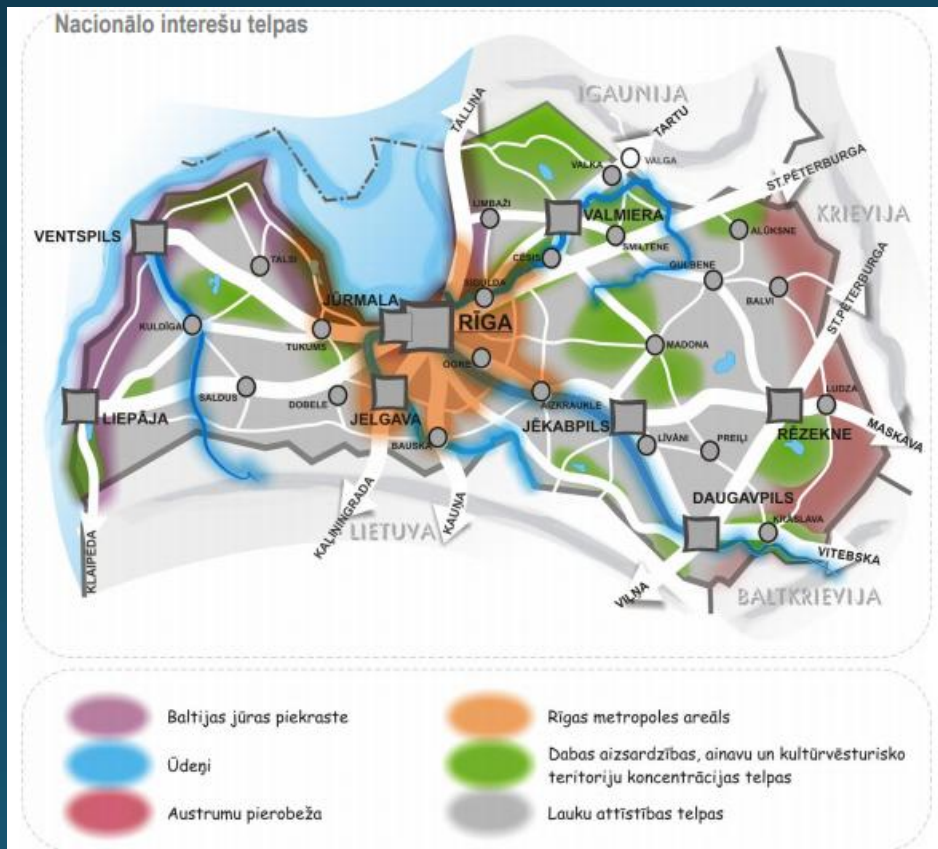
- Jaunu un daudzveidīgu pakalpojumu izveide tūrisma, rekreācijas un kurortoloģijas jomās
- Ekonomiskās darbības nozaru attīstība, kuras ir pievilcīgas ārējiem investoriem
- Zināšanu ietilpīgu uzņēmumu veidošanas un attīstības iespējas piekrastes republikas nozīmes pilsētās
- Gadalaiku dažādības potenciāla izmantošanas iespēja (t.sk. piekrastes izmantošana rekreācijai ziemas sezonā (tostarp distanču slēpošanas trases)
- Tūrisma jomas eksportspējīgas teritorijas attīstība
- ES politiku atbalsts un fondu un programmu un citi finanšu instrumentu pieejamība kā atbalsta mehānismi piekrastes tālākai attīstīšanai
- Infrastruktūras prasību standartizācija kompleksi attīstāmajām piejūras teritorijām, zaļās infrastruktūras pieeju integrēšana, universālā dizaina attīstīšana, tehnoloģisko risinājumu un inovāciju ieviešana noteiktu problēmsituāciju risināšanai
- Atsevišķu piekrastes zonu specializācija noteiktām interesēm un ekosistēmu pakalpojumiem
- Augstāka atpūtnieku vides apziņas un izprotošas rīcības rekreatīvo darbību laikā veicināšana
- Eirovelo 13 veloceliņu un atbalsta infrastruktūras izveide
- Vienotu tūrisma piedāvājumu veidošana visas piekrastes apjomā un segmentējot noteiktas interešu vietas (sezonāli un telpiski)

Draudi

- *Antropogēnās ietekmes negatīvo seku palielināšanās*
- *Nesabalansēta teritorijas attīstība – atšķirību pastiprināšanās, teritoriju degradācija*
- *Dabas un kultūras mantojuma vērtību zudums*
- *Finanšu resursu nepietiekamība piekrastes teritorijas attīstībai ieplānoto pasākumu īstenošanai*
- *Dažādu iesaistīto pušu atšķirīgs redzējums par piekrastes prioritātēm var kavēt piekrastes teritorijas attīstības plāna izstrādi un pasākumu ieviešanu*
- *Paaugstināts jūras ūdens un upes grīvu piesārņojums*
- *Pludmales pārslodze, pārāk liels atpūtnieku skaits, kas kļūst savstarpēji traucējošs*
- *Vides degradācija, biotopu noplicināšana, īpaši kāpu joslā*
- *Sabiedrības segregācija, noslēgti privātīpašumi kontrastē ar zvejniekciemumu kultūras mantojuma vērtībām, pārveidota tradicionālā ainava*

Piekrastes attīstības nākotnes redzējums (attīstības vīzija) – - atbilstoši Latvijas nacionālo interešu telpas statusam

"... viena no Latvijas lielākajām vērtībām, kur dabaš un kultūras mantojuma saglabāšana jālīdzsvaro ar ekonomiskās attīstības veicināšanu"
(LIAS 2030)

...nozīmība Eiropas, nacionālā un reģionālā līmenī

"...Piekraste – viena no Latvijas eksportspējīgajām tūrisma attīstības teritorijām..."

Piekrastes attīstības nākotnes
redzējums (attīstības vīzija)

Piekrastes attīstības nākotnes redzējums (attīstības vīzija)

- Latvijas piekraste ir unikāla, daudzveidīga un ekonomiski aktīva telpa ar tīru ūdeni, gaisu, pludmali, maz pārveidotām ainavām un kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem. Piekraste iekļauj Latviju starptautiskajā telpā un veicina Latvijas atpazīstamību visā pasaulē. Tā ir būtisks atpūtas un tūrisma galamērķis ar kvalitatīvu publisko infrastruktūru, kas mazina arī klimata pārmaiņu ietekmi. Piekrastei ir nodrošināta ilgtspējīga attīstība, īstenojot labu teritorijas pārvaldību, iesaistot pašvaldības, Latvijas un starptautiskās institūcijas un sabiedrību un nodrošinot nepieciešamo normatīvo regulējumu.
- Starptautiskajā nozīmē piekraste ir Latvijas vizītkarte un sadarbības platforma ar pārējām Baltijas jūras reģiona valstīm, liela Eiropas nozīmes bioloģiskās daudzveidības un ainavas vērtība, perspektīvs ārvalstu tūristu galamērķis.
- Nacionālā līmenī piekraste ir nozīmīga dabas un kultūras mantojuma telpa un ekonomiskās attīstības virzītājspēks ar esošajiem un potenciālajiem jūras un sauszemes dabas resursiem, lielām un mazām ostām, kuru vēsturiskā attīstība ir noteikusi savdabīgu apdzīvoto vietu un infrastruktūras tīklu, kā arī visiem Latvijas iedzīvotājiem nozīmīgs atpūtas un tūrisma resurss.

- Reģionālā un vietējā mērogā piekraste ar īpašajām dabas un kultūras vērtībām nosaka gan attiecīgo Latvijas reģionu, gan vietu atpazīstamību, gan būtiskākos saimnieciskās darbības virzienus - ostu darbību, zvejniecību, tūrismu pakalpojumus, kā arī piedāvā vietējiem iedzīvotājiem un viesiem īpašu dzīves telpu jūras tuvumā.
- Svarīgākie saimnieciskās darbības virzieni piekrastē ir zvejniecība, ostu darbība, iekļaujot jahtu apkalpošanu, zivju apstrāde, tūrisms, ietverot kūrortsaimniecību, atpūtas organizēšana, sports un atjaunojamo enerģijas resursu (vēja, ūdens, viļņu u.c.) izmantošana. Lai sekmētu pastāvīgo iedzīvotāju skaita palielināšanos un paplašinātu nodarbinātības iespējas, tiek veicināta uzņēmējdarbība, par prioritāti nosakot ekonomiskās aktivitātes nodrošināšanu visa gada garumā, kā arī piekrastei tipisku biznesa puduru jeb klāsteru attīstīšanu. Lai nodrošinātu dabas vērtību saglabāšanu, ekonomiskā aktivitāte tiek koncentrēta pilsētās, ciemos un konkrētās attīstāmās vietās, kas noteiktas saskaņā ar normatīvo regulējumu un teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Lai paaugstinātu piekrastes noturību ir izveidota un tiek uzturēta kvalitatīva piekrastes infrastruktūra.
- Piekraste ir publiski pieejama. Atsevišķām vietām, piemēram, dažu aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm, ražošanas teritorijām, ostu teritoriju daļām u.c., pamatojoties uz normatīvo regulējumu vai pašvaldību teritorijas plānojumiem, var tik noteiktā ierobežota piekļuve. Apbūve ir droša, tā tiek veikta, ievērojot ilgtermiņa prognozes par klimata pārmaiņu ietekmi un ainaviskās vērtības.

Piekrastes attīstības stratēģiskais mērķis

Piekraste - ekonomiski aktīva, daudzfunkcionāla telpa;
ko nodrošina kvalitatīvu infrastruktūru un tiek īstenota
labā pārvaldība.

Rīcības virzieni

- **Kvalitatīva piekrastes infrastruktūras izveide,** kas veicina ekonomisko aktivitāti un mazina klimata pārmaiņu ietekmi uz piekrastes pieejamību un kvalitāti
- **Labā pārvaldība,** balstoties uz starp institucionālo sadarbību starp pašvaldībām, nozaru ministrijām un to pakļautības institūcijām, sabiedrību un uzņēmumiem

Nozaru aspekti piekrastes attīstības stratēģiskā mērķa sasniegšanai

- *TRANSPORTS*
- *ENERĢĒTIKA*
- *VIDES KVALITĀTE*
- *ZIVSAIMNIECĪBA, LAUKSAIMNIECĪBA UN MEŽSAIMNIECĪBA*
- *TŪRISMS UN REKREĀCIJA*
- *KLIMATA PĀRMAIŅAS*

Institucionālais ietvars stratēģisko mērķu sasniegšanai

- **Nacionālais līmenis
nozaru ministrijas**
  - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
  - Zemkopības ministrija,
  - Ekonomikas ministrija,
  - Aizsardzības ministrija,
  - Iekšlietu ministrija
  - Satiksmes ministrija u.c.
- **Reģionālais līmenis- Rīgas un Kurzemes plānošanas reģioni**
- **Vietējais līmenis- vietējās pašvaldības (13 + 4)**
- **valsts un pašvaldību institūcijas, kapitālsabiedrības**
  - Dabas aizsardzības pārvalde,
  - Valsts vides dienests,
  - Veselības inspekcija,
  - Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija,
  - Ostu pārvaldes,
  - AS „Latvijas valsts meži”.
- **sabiedriskās organizācijas**
  - Latvijas Piekrastes pašvaldību apvienība,
  - Vides konsultatīvā padome
  - u.c.

Nozīmīgākie instrumenti labai pārvaldībai piekrastes stratēģisko mērķu sasniegšanai:

- politiskie instrumenti (nacionālās nozaru politikas),
- normatīvais regulējums,
- plānošanas instrumenti (plānošanas reģionu, pašvaldību, institūciju līmenī),
- ekonomiskie un finanšu instrumenti:
  - nodokļu politika,
  - budžeta līdzekļi,
  - atbalsta programmu/fondu līdzekļu piesaiste,
  - administratīvie un institucionālie instrumenti (nacionālo/vietējo iestāžu organizācijas, to strukturālā pilnveide,
- sadarbības un komunikācijas instrumenti.

Labas pārvaldības pamatprincipi:

- kopēja sapratne,
- sadarbības modeļu daudzveidība,
- pastāvīga informācijas apmaiņa un lēmumu pieņemšana diskusiju ceļā,
- normatīvie aktu un plānošanas dokumentu pilnveidošana,
- esošo pārvaldības instrumentu pilnveidošana, jaunu instrumentu un iespēju kopīgi meklējumi.

Piekrastes publiskā infrastruktūras tīkla pamats

- Apdzīvotās vietas
- Ostas
- Ceļu tīkls – valsts un pašvaldību ceļi piekļuves nodrošināšanai plūdmale /jūrai
- Dzelzceļš , t.sk. elektrovilcienu satiksmes tīkls- iekšzemes savienojumiem
- Eiro velo 13
- Pludmales infrastruktūra
- + Kompleksi attīstāmās vietas, nodrošinot mērķtiecīgus un pamatotus ieguldījumu integrētos infrastruktūras risinājumos , kas sekmē dabas un kultūras mantojuma vērtību saglabāšanu, veicina vietējo ekonomisko aktivitāšu attīstību, mazina sezonalitātes negatīvo ietekmi, veicina pakalpojumu piedāvājuma attīstību, iekļauj pludmaļu drošības nodrošinājums (pieejamību cilvēku glābšanas dienestiem)

Piekrastes publiskās infrastruktūras attīstības pamatprincipi :

- publiskās infrastruktūras tīklojuma attīstība – pārklājuma un savienojumu nodrošināšana, savstarpēji papildinošu piekrastes aktivitāšu un piedāvājuma attīstības sekmēšana pakalpojumu spektra pilnveidošanai - atpūtniekiem, vietējiem iedzīvotājiem
- dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību aizsardzība un kapitalizēšana (potenciāla izmantošana, radot pievienotu vērtību),
- atbalsts vietējai ekonomikai.

Piekrastes publiskā infrastruktūra

Transporta, tajā skaitā mazo ostu publiskā infrastruktūra – valsts un pašvaldību ceļi, pievedceļi jūrai un piekrastes dabas un kultūras mantojuma objektiem, stāvlaukumi, veloceļi un marķēti velomaršruti, velonovietnes, gājēju ceļi, moli;

Zivsaimniecības infrastruktūra – piebraucamie ceļi piekrastes zvejniekiem, laivu piestātnes, laivu nolaišanas vietas, inventāra novietnes;

Tūrisma un rekreācijas infrastruktūra:

- *Pludmales apkalpes servisa, gājēju ceļi, takas, publiskās pieejas vietas pludmalei u.tml.*
- *Pludmales un ar to saistītais labiekārtojums*
- informācijas un vides izglītības centrus un objektus (skatu torņi, marķētas dabas takas), informatīvie steņdi un norādes;

+ inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājums

+ risinājumi degradētu vietu un objektu rekultivācijai vai renaturalizācijai;

+ infrastruktūra klimata pārmaiņu seku mīkstināšanai - esošo būvju/konstrukciju, masīvas konstrukcijas, „mīkstie” risinājumi krasta erozijas samazināšanai.